

Sturing aan duurzaam verpakken

Half januari is het Brancheplan Duurzaam Verpakken van de 'out-of-home' sector gepresenteerd. Daarmee staat de teller op achttien sectoren die hun circulaire plannen gereed hebben.

Wat zijn in deze plannen de overeenkomsten, de verschillen en welke rol spelen kunststof verpakkingen? We leggen deze vragen voor aan Siem Haffmans. Als strategisch adviseur bij Partners for Innovation heeft hij meegewerkt aan twaalf van de achttien plannen. Vanuit zijn achtergrond als industrieel ontwerper houdt hij zich al ruim 25 jaar bezig met Eco-design, duurzaam verpakken en de transitie naar een circulaire economie. "Waar de doelen in de eerste ronde van de brancheplannen (2015-2019) nog redelijk vrijblijvend en voorzichtig waren, hebben de sectoren nu ambitieuze en duidelijk meetbare doelstellingen geformuleerd.

Foto: Desch Plantpak

De Desch 'Recover' range van post-consumer kunststof is goed te recylen.

Duurzaam verpakken is actueel. Je merkt dat de bedrijven in de verschillende branches echt grote stappen willen maken."

Mede dankzij de inbreng van Haffmans zijn de brancheplannen goed op elkaar afgestemd. Alle sectoren werken bij de uitvoering volgens de verbeterrichtingen 'Rethink, Reduce, Reuse, Recycle, Redesign, Recover en Resource'. "Deze zijn heel herkenbaar. Het zijn de prioriteiten die ook benoemd zijn in de 'Routekaart Materiaalverduurzaming Kunststof verpakkingen'. Dit betekent dat de kunststofindustrie grotendeels dezelfde doelen nastreeft als haar klanten, zoals verpakkingsbedrijven, retailers en merkeigenaren. Dit voorkomt lange discussies over de route die het beste gevolgd kan worden. Ik zie dus ook geen enkel excuus meer om de komende jaren samen niet flinke stappen voorwaarts te maken."

Verskil food en non-food

Toch zijn er ook verschillen, met name tussen de branches in de food en non-food. Haffmans: "Bij verse voedingsmiddelen is de houdbaarheid van groot belang. De impact van de voedselproductieketen is daarbij vele malen hoger dan de impact van de verpakking. Minder verpakking of gebruik van andere materialen mag dus niet resulteren in meer voedselverspilling. Daarnaast kunnen we op het gebied van de voedselveiligheid geen concessies doen. Dat maakt gebruik van gerecycled kunststof vaak niet mogelijk, waardoor dat nog beperkt blijft tot gebruik van gerecycled PET. In de non-food speelt dit niet. Hier zijn voor gebruik van gerecycled kunststof stevige doelen gesteld. Eigenlijk moet gebruik van gerecycled kunststof de nieuwe standaard worden voor onder andere flessen, emmers en jerrycans in non-food toepassingen. De business-to-business markt biedt de beste kansen voor gebruik van herbruikbare en logistieke verpakkingen, zoals kunststof kratten, trays en pallets. Voor de consumentenmarkt is het gebruik van navulverpakkingen een interessante optie. Denk bijvoorbeeld aan de refills van Rituals met een luxe bewaardoos."

Onmisbaar

Haffmans merkt op dat kunststof door de positieve eigenschappen een onmisbaar materiaal is voor verpakkingen. Ondanks de unieke combinatie van het lage gewicht, goede

barrière-eigenschappen en de gemakkelijke vervormbaarheid staat het gebruik ter discussie. "Consumenten maken zich druk om het zwerfafval en de vervuiling van de oceanen. Dit betekent dat we met elkaar kritisch moeten kijken naar het overmatige gebruik van plastic verpakkingen. Het mag ook wel wat minder. Het gebruik van eenmalige kunststof verpakkingen kan worden vervangen door herbruikbare verpakkingen. Denk bijvoorbeeld aan herbruikbare koffiebekers en boodschappentassen of hervulbare flessen voor frisdrank en shampoo. Daarnaast zijn er toepassingen waar andere materialen, zoals papier, karton, blik of glas, een betere keuze zijn. Om dit objectief te kunnen bepalen, is het belangrijk om in een LCA-studie de gehele levenscyclus van het product te bekijken."

Het is in de markt duidelijk te merken dat de invoering van de directive single-use plastics (SUP) in juli 2021 zijn schaduw vooruit werpt. Met dit aanstaande verbod op gebruik van onder andere eenmalig kunststof bestek, roerstaafjes, borden, rietjes en EPS staat gebruik van plastic in de 'out-of-home' sector momenteel sterk onder druk. "Het verbod geldt overigens ook voor gebruik van biobased en biodegradable plastics in deze artikelen", legt Haffmans uit. "Tijdens de Horecava presenteer-

den bedrijven volop alternatieven van andere materialen. Het is alleen de vraag of houten of bamboe roerstaafjes beter zijn. Gelukkig zie ik daarnaast ook veel herbruikbare oplossingen op de markt komen."

Ambities CBL

Ten slotte constateert Haffmans dat het merendeel van de bedrijven inmiddels al lang bezig is met duurzaam verpakken en dat de brancheplannen daarbij een belangrijke rol spelen. "Ze zorgen ervoor dat iedereen dezelfde kant op beweegt en we met elkaar niet in eindeloze discussies blijven hangen. Ik merk dat vooral het ambitieuze plan van het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL) veel richting geeft aan de verpakkingketen. Dit stelt dat er in 2025 20 procent minder verpakkingsmateriaal in de supermarkten ligt en dat 95 procent van het verpakkingsmateriaal recyclebaar is. Om deze versnelling daadwerkelijk te realiseren, moet er nog wel veel gebeuren. De brancheplannen zijn in Nederland goed op elkaar afgestemd, maar de internationale afstemming is nog een grote uitdaging. In veel branches vindt de productie in het buitenland plaats. Daarom zijn we nu bezig om verschillende brancheplannen te vertalen naar inkoopvoorwaarden. Op deze manier kunnen retailers straks ook duidelijke instructies geven aan hun leveranciers." ■

Alle tasjes beprijsen?

PlasticsEurope Nederland en NRK Verpakkingen hebben het verbod op het verstrekken van gratis plastic tasjes opnieuw onder de aandacht gebracht in politiek Den Haag. Wordt het geen tijd om alle tasjes te beprijsen? "Bij de invoering van het verbod in 2016 heeft de overheid toegezegd om het succes van de maatregel na drie jaar te onderzoeken. Deze evaluatie zou eind 2019 worden afgerond, maar vooralsnog hebben wij geen resultaten gezien", verduidelijkt Jur Zandbergen (NRK Verpakkingen). "Natuurlijk houden wij als branche zelf ook de

ontwikkelingen in de markt in de gaten. Wij zien dat de winkeliers de gratis plastic tassen met name vervangen door gratis papieren tassen. In onze petitie uit oktober 2016 hebben wij verschillende studies onder de aandacht gebracht die overtuigend aantonen dat plastic tasjes een veel betere milieuscore hebben dan papieren tasjes. Inmiddels is deze conclusie door diverse internationale studies bevestigd. Daarom zou nu de vraag gerechtvaardigd zijn of het verbod op gratis plastic tasjes een effectieve beleidsmaatregel is gebleken. Wij zijn van mening dat de overheid zich daarbij moet baseren op een vergelijking van de milieu-impact van gratis tasjes van verschillende grondstoffen. In het kader van de circulaire economie is het belangrijk om zuinig met alle grondstoffen om te gaan. Vandaar onze suggestie aan de minister en beleidsmakers om alle tasjes, ongeacht de grondstof, te beprijsen. We weten nog niet hoe dit gaat aflopen, maar het wordt vervolgd."

Empack Ontbijtnieuws

Van 31 maart tot en met 2 april vindt de Empack plaats in de Jaarbeurs Utrecht. NRK Verpakkingen is partner van deze toonaangevende beurs en organiseert op 2 april om 10.30 uur het 'Verpakkend Ontbijtnieuws'. Het centrale thema van dit rondetafelgesprek is 'De kracht van kunststof verpakkingen'. In de discussies over zwerfafval lijkt het erop dat de waarde van plastic verpakkingen vaak wordt onderschat. Laten we ons te veel leiden door emoties in plaats van feiten? Wat zijn de voordelen van kunststof verpakkingen? Welke uitdagingen dienen zich aan en hoe ziet de toekomst eruit?

Rob Verhagen (Oerlemans Packaging Group), Ulphard Thoden van Velzen (Wageningen Food & Biobased Research), Hylke Brunt (FNLI) en Ingeborg Gort (Partners for Innovation) gaan onder leiding van Jur Zandbergen met elkaar in gesprek over de pluspunten van kunststof verpakkingen. De tafelgasten nemen aansprekende voorbeelden mee van projecten of producten waar zij trots op zijn. Want dat plastic verpakkingen belangrijke milieuvoordelen leveren, staat vast. Aan de hand van stellingen komen de huidige maatschappelijke discussies aan bod, net als de invloed van (inter)nationale wet- en regelgeving en de trends die zich aandienen.

Neem een ontbijttrommeltje mee en schuif aan voor discussie en inspiratie. De beurs en bijeenkomst zijn gratis toegankelijk. Vooraf aanmelden via de website.

